

EUROPOS PARLAMENTAS

2004

2009

Plenarinio posėdžio dokumentas

4.7.2008

B6-0346/2008

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

siekiant baigti diskusijas dėl Tarybos ir Komisijos pareiškimų

pagal Darbo tvarkos taisyklių 103 straipsnio 2 dalį

pateikė Daniel Cohn-Bendit, Monica Frassoni, Hélène Flautre, Eva Lichtenberger, Milan Horáček, Raül Romeva i Rueda, Mikel Irujo Amezaga, Helga Trüpel and Bart Staes

Verts/ALE frakcijos vardu

dėl padėties Kinijoje po žemės drebėjimo, prieš Olimpines žaidynes

Europos Parlamento rezoliucija dėl padėties Kinijoje po žemės drebėjimo, prieš Olimpines žaidynes

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Tibeto, ypač į savo 2007 m. vasario 15 d. rezoliuciją dėl Kinijos vyriausybės ir Dalai Lamos pasiuntinių dialogo ir į savo 2008 m. balandžio 10 d. rezoliuciją,
  - atsižvelgdamas į savo 2007 m. gruodžio 13 d. rezoliuciją „ES ir Kinijos aukščiausio lygio susitikimas. ES ir Kinijos dialogas dėl žmogaus teisių“,
  - atsižvelgdamas į savo 2008 m. gegužės 22 d. rezoliuciją dėl stichinės nelaimės Kinijoje,
  - atsižvelgdamas į savo 2006 m. rugsėjo 7 d. rezoliuciją dėl ES ir Kinijos santykių,
  - atsižvelgdamas į savo 2007 m. rugsėjo 6 d. rezoliuciją dėl dialogo žmogaus teisių klausimais eigos ir konsultacijų su trečiosiomis šalimis žmogaus teisių klausimais,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 103 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi 2008 m. kovo 10 d., suėjus 49-osioms nepavykusio Tibeto nacionalinio sukilimo prieš Kinijos valdžią metinėms, Lasoje prasidėjo protestai, kurie išplito į kitas Tibeto gyvenamas vietas ir buvo žiauriai numalšinti Kinijos policijos ir saugumo pajėgų, kurios taikė represijas prieš visus įtariamuosius, dalyvavusius demonstracijose, padėjusius sužeistiesiems ar turinčius Dalai Lamos portretą, sulaikė beveik 6000 žmonių ir vykdė vienuolynų kratas,
- B. kadangi po šio sukilimo Kinijos valdžios institucijos sustiprino vadinamąją patriotinio auklėjimo kampaniją, pagal kurią smerkiama atsilikusi feodalinė Tibeto visuomenė, o komunistų partija vaizduojama kaip gelbėtoja, užtikrinanti laimingą gyvenimą Tibeto žmonėms; kadangi šis perauklėjimas taip pat apima veiksmus, kai Tibeto gyventojai verčiami pasirašyti dokumentus, kuriuose smerkiamas Dalai Lama ir jo separatistinė veikla,
- C. kadangi Tibeto gyventojų judėjimo galimybės apribotos ir griežtai prižiūrimos, o tibetiečiams iš kitų vietovių neleidžiama pasilikti Lasoje,
- D. kadangi, neatsižvelgiant į Kinijos valdžios institucijų tvirtinimus, padėtis Tibete toli gražu nėra normali ir kadangi tarptautinėms žiniasklaidos priemonėms ir tarptautinėms stebėseną vykdančioms agentūroms vis dar neleidžiama atvykti į šį regioną, o teikiama informacija griežtai apribojama; kadangi į tarptautinę žiniasklaidą prasprūdusiuose nepriklausomuose pranešimuose teigiama, kad policija ir saugumo pajėgos, surengusios tūkstančius reidų į vyrų ir moterų vienuolynus ir privačius namus, konfiskavo

mobiliuosius telefonus, kompiuterius ir kitas ryšių priemones ir taip tūkstančiams tibetiečių užkirto kelią susisiekti su išoriniu pasauliu,

- E. kadangi apie 40 žmonių buvo nuteista už dalyvavimą demonstracijose ir pripažinta kaltais dėl trukdymo teikti viešąsias paslaugas, vietos valdžios biurų plėšimo ir niokojimo bei išpuolių prieš policiją; kadangi nepaisant to, kad šie procedūriniai veiksmai buvo pavadinti viešu teismu, neproporcingai griežti nuosprendžiai, pagal kuriuos skiriamos bausmės nuo trejų metų laisvės atėmimo iki kalėjimo iki gyvos galvos, buvo paskelbti už uždarytų durų; kadangi procesiniai teismo veiksmai buvo neskaidrūs ir nebuvo užtikrinama deramos gynybos,
- F. kadangi 2008 m. birželio 20 d. valstybinė naujienų agentūra *Xinhua* pranešė, kad daugiau kaip 1 000 asmenų, sulaikytų po Tibete vykusių protestų, buvo paleista į laisvę,
- G. kadangi Jo Šventenybė Dalai Lama paragino demonstrantus protestuoti taikiai bei nenaudoti prievartos ir dar kartą pakvietė atnaujinti derybas su Pekinu siekiant, kad politiniu, kultūriniu ir dvasiniu požiūriais Tibetas taptų autonomine Kinijos sritimi,
- H. kadangi 2008 m. birželio 21 d. olimpinis deglas buvo nešamas Lasos gatvėmis lydint kareiviams, vilkintiems apsauginę aprangą ir laikantis griežtų saugumo priemonių; kadangi tik ribotam skaičiui atrinktų užsienio korespondentų, atstovaujančių maždaug 30 tarptautinių naujienų organizacijų, buvo leista atvykti į miestą ir rengti reportažus apie deglo nešimo ceremoniją; kadangi atsižvelgiant į kai kuriuos pranešimus visi stovėjusieji minioje turėjo specialius ženklelius, taigi galima daryti prielaidą, kad ceremonijos žiūrovai buvo specialiai atrinkti,
- I. kadangi Tibeto komunistų partijos sekretorius Zhang Qingli, sakydamas kalbą per olimpinio deglo nešimo ceremoniją Lasoje, atvirai pabrėžė politizuotą šio renginio pobūdį: „Gindami šlovingą olimpinę dvasią, mes turime sutriuškinti Dalai Lamos gaują ir priešiškas užsienio pajėgas, veikiančias šalyje ir už jos ribų, ir neleisti, kad pavyktų jų sąmokslas sužlugdyti Pekino olimpinės žaidynes“,
- J. kadangi pateikdama Pekino olimpių žaidynių veiksmų planą Kinija prižadėjo surengti „laisvas ir atviras olimpinės žaidynes“; kadangi visiška Tibeto blokada prieštarauja Kinijos vyriausybės pažadui suteikti užsienio žurnalistams judėjimo laisvę visoje Kinijoje ir užtikrinti didesnę spaudos laisvę rengiantis olimpinėms žaidynėms,
- K. kadangi Tarptautinis olimpinis komitetas (TOK) tikėjosi, kad, pasirinkus Kiniją 2008 m. olimpių žaidynių organizatore, ši šalis atsivers ir pagerės žmogaus teisių padėtis; kadangi Pekino olimpių žaidynių organizacinio komiteto pirmininkas 2006 m. rugsėjo 27 d. viešai pažadėjo, kad bus laikomasi svarstant šalių pasiūlymus rengti olimpinės žaidynes prisiimtų įsipareigojimų pagerinti žmogaus teisių padėtį,
- L. kadangi reikia imtis visų priemonių ir pasinaudoti tuo, kad olimpinės žaidynės vyks Pekine, kaip ypatinga galimybė paskatinti demokratines reformas Kinijoje ir padaryti didelę pažangą Tibeto klausimu,

- M. kadangi žmogaus teisių padėtis Kinijoje nėra nepagerėjo ir tai įrodo faktas, kad 2008 m. kovo 10 d. buvo sulaikytas internetinę veiklą vykdęs žmogaus teisių gynėju lyderis Huang Qi, kuriam nuo sulaikymo momento neleidžiama naudotis advokato paslaugomis ir kuris kaltinamas tuo, kad apsilankęs nuo žemės drebėjimo nukentėjusioje Sichuano provincijoje neteisėtai sužinojo valstybės paslaptį ir paskelbė apie vaikus praradusių tėvų kančias bei apie pastoriaus Zhang Mingxuano ir jo vertėjo sulaikymą, šiems asmenims vykstant autobusu į viešbutį „Yanshan“ susitikti su Parlamento nariu Bastiaanu Belderiu, kuris buvo atvykęs į 5-ąją Azijos ir Europos parlamentinės partnerystės susitikimą Pekine,
- N. kadangi 2000 m. ES ir Kinijos pradėtas dialogas žmogaus teisių klausimais iki šiol nedavė konkrečių rezultatų; kadangi rezultatų nepasiekta taip pat ir dėl to, kad nėra koordinuotos ir efektyvios ES bendros užsienio politikos Kinijos klausimu,
- O. kadangi neseniai vykusiuose Bendrųjų reikalų ir išorės santykių tarybos susitikimuose ir 2008 m. birželio 19–20 d. Europos Vadovų Tarybos susitikime žmogaus teisių pažeidimų Kinijoje ir Tibete bei galimų iniciatyvų, susijusių su olimpinėmis žaidynėmis, klausimai buvo atkakliai ignoruojami,
1. reiškia didelį susirūpinimą dėl žmogaus teisių padėties Tibete ir dėl bendros žmogaus teisių padėties Kinijoje; mano, jog šie nuolat besitęsiantys pažeidimai akivaizdžiai rodo, kad Kinija nesilaiko įsipareigojimų, kuriuos ji prisiėmė tuo metu, kai šiai šaliai buvo suteikta teisė rengti olimpinės žaidynes;
  2. ragina Kinijos valdžios institucijas nedelsiant sustabdyti smurtinio susidorojimo veiksmus Tibete, patraukti saugumo pajėgas iš vienuolynų ir nutraukti patriotinę auklėjimo kampaniją;
  3. palankiai vertina tai, kad neseniai buvo paleisti sulaikyti tibetiečiai, tačiau ragina Kinijos vyriausybę peržiūrėti nuteistų tibetiečių bylas ir laikytis laisvės ir teisingumo principų vykdant pakartotinį bylos svarstymą; taip pat ragina Kinijos valdžios institucijas užtikrinti panašias laisvas ir sąžiningas teismo procedūras šiuo metu kalėjime laikomiems tibetiečiams, suteikti jiems teisę į gynybą, galimybę naudotis nešališkais advokato paslaugomis ir galimybę susitikti su šeima;
  4. atsižvelgia į sprendimą leisti užsienio turistams vėl vykti į Tibetą, tačiau ragina Kinijos valdžios institucijas užtikrinti tarptautiniams stebėtojams, tarptautinėms tiriamosioms misijoms, diplomatomams ir užsienio korespondentams nesuvaržytas galimybes vykti į visas Tibeto sritis;
  5. palankiai vertina 2008 m. liepos 1 ir 2 d. vykusį septintąjį Pekino valdžios institucijų ir Dalai Lamos atstovų derybų raundą; tikisi, kad šių derybų metu bus pasiekta esminių ir konkrečių rezultatų dar prieš prasidedant olimpinėms žaidynėms, ir ragina Kinijos valdžios institucijas pakviesti Dalai Lamą į olimpinių žaidynių atidarymo ceremoniją ir taip parodyti gerą valią;
  6. apgailestauja, kad Taryba iki šiol nėra pareiškusi aiškios pozicijos naujausių įvykių Tibete ir bendros žmogaus teisių padėties Kinijoje klausimais; atsižvelgdamas į tai,

- ragina Tarybą nedelsiant atidžiai ištirti žmogaus teisių padėtį Kinijoje ir Tibete ir patvirtinti bendrą poziciją, įpareigojančią ES lyderius nedalyvauti žaidynių atidarymo ceremonijoje, jei Tibeto, žmogaus teisių padėties Kinijoje ir Kinijos įsipareigojimų, prisiimtų rengiantis olimpinėms žaidynėms, klausimais nebus pasiekta jokios pažangos;
7. atsižvelgdamas į tai, pakartoja savo raginimą Tarybai skirti specialųjį pasiuntinį Tibeto reikalams siekiant palengvinti šalių dialogą ir atidžiai stebėti derybas;
  8. atkreipia dėmesį į daugiašales ES valstybių narių ir kitų šalių vyriausybių diskusijas dėl bendrų pastangų didinti spaudimą Kinijos vyriausybei siekiant pažangos Tibeto klausimu ir ragina toliau laikytis šios pozicijos, įskaitant ketinimą sudaryti kontaktinę grupę, kuri bendradarbiautų ir su tibetiečiais, ir su kinais, siekdama užtikrinti, kad abi šalys dėtų kaip įmanoma daugiau pastangų norint derybų metu pasiekti susitarimą dėl Tibeto;
  9. apgailestauja, kad Tarptautinis olimpinis komitetas nepareiškė savo nuomonės dėl Lasos gatvėse inscenuotos olimpinio deglo nešimo ceremonijos tuo metu, kai Tibete praktiškai yra karo padėtis ir kai jis atkirstas nuo išorinio pasaulio; apgailestauja dėl Zhang Qingli per olimpinio deglo nešimo ceremoniją Lasoje padaryto pareiškimo; atkreipia dėmesį į Tarptautinio olimpinio komiteto išreikštą kritiką, susijusią su minėtu pareiškimu, ir smerkia tai, kad Kinijos valdžios institucijos nesutinka pateikti viešo atsiprašymo dėl šio įvykio; mano, kad Tarptautiniam olimpiniam komitetui tenka atsakomybė daryti spaudimą Kinijos vyriausybei, kad užsienio žiniasklaidos priemonėms būtų leista dalyvauti visose deglo nešimo ceremonijos arba bet kurio kito olimpinio renginio etapuose netaikant varginančių apribojimų, ir pabrėžia, kad šis komitetas turėtų visuomet ginti olimpines vertybes;
  10. ragina grąžinti laisvę Huang Qi ir Zhang Mingxuanui bei jo vertėjui ir pakartoja savo raginimą išlaisvinti Hu Jia, kuris buvo siūlomas kaip kandidatas gauti Europos Parlamento 2007 m. A. Sacharovo premiją už minties laisvę, taip pat išlaisvinti Yang Chunliną, Gao Zhishengą bei kitus žmogaus teisių gynėjus, kurie buvo sulaikyti, laikomi areštuoti, įkalinti arba persekiojami dėl to, kad išreiškė nepasitenkinimą Pekino olimpinėmis žaidynėmis, protestavo prieš prievartinį iškeldinimą dėl olimpinių pastatų statybos arba gynė minėtuosius protestuotojus; išreiškia susirūpinimą dėl internetinės disidentės ir Hu Jia žmonos Zeng Jinyan bei dėl jų šešerių metų dukters, kadangi jos šiuo metu nuolat stebimos ir persekiojamos policijos;
  11. dar kartą ragina Kiniją leisti nepriklausomai institucijai susisiekti su Tibeto Pančen Lama Gedhun Choekyi Nyima ir jo tėvais, kaip to prašo JT Vaiko teisių komitetas, ir nustoti kištis į religijos reikalus;
  12. ragina Kinijos valdžios institucijas JT Aukštajam žmogaus teisių komisarui ir JT atstovams išduoti nuolatinį kvietimą lankytis Tibete;
  13. pabrėžia būtinybę pastebimai stiprinti ir gerinti ES ir Kinijos dialogą žmogaus teisių klausimais ir, atsižvelgdamas į tai, apgailestauja, kad trūksta nuoseklumo kalbant apie teisinius seminarus, organizuojamus prieš ES ir Kinijos dialogus žmogaus teisių klausimais, ir pačius dialogus; mano, jog itin svarbu užtikrinti, kad parenkant pilietinės

visuomenės organizacijų atstovus, dalyvaujančius šiuose teisiniuose seminaruose, kita šalis neturėtų lemiama balso teisės;

14. kritikuoja tai, kad nėra koordinuotos ir nuoseklios Europos politikos Kinijos atžvilgiu, atkreipia dėmesį į tai, kad ES vadovai aktyviai konkuruoja tarpusavyje ir labiausiai jie suinteresuoti pasirašyti su Kinijos valdžia naudingas sutartis, nors dėl to nukentėtų žmogaus teisių padėtis; apgailestauja, kad pagarba žmogaus teisėms nėra kriterijus renkant olimpinių žaidynių organizavimo vietą;
15. ragina ES Tarybą pakviesti Dalai Lamą į Bendrųjų reikalų tarybos posėdį, kad jis galėtų pateikti savo vertinimą padėties Tibete klausimu ir paaiškinti 27 užsienio reikalų ministrams kompromisinį variantą bei savo idėją dėl tikros autonomijos, kuri visiems tibetiečiams turėtų būti užtikrinta Kinijoje;
16. taigi ragina Europos Sąjungą ir valstybes nares rimtai apsvarstyti, kokių bendrų veiksmų Kinijos Liaudies Respublikos atžvilgiu reikėtų imtis, jei padėtis nepagerėtų, ir iš naujo apsvarstyti strateginę partnerystę su Kinija;
17. ragina Kiniją nedelsiant ir bet kuriuo atveju iki prasidedant olimpinėms žaidynėms ratifikuoti Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą;
18. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybių narių parlamentams, Kinijos Liaudies Respublikos prezidentui ir ministrui pirmininkui ir Tarptautiniam olimpiniam komitetui.